

62 esztendeje lesz, március 12-én hajnali 3 órakor, hogy a Tisza hullámsírba temette Szegedet. Itt fekszik előttünk egy megsárgult irás, amelynek bevezetőjében ez olvasható:

Jelentés

a szegedvárosi árvizkárosultak segélyezésére kiküldött bizottmányának 1879. szeptember 29-én tartott üléséről.

Ez a bizottmány intézte a segélyezéseket I. Ferenc József király megbízásából és Budapesten ülésezett. Elnöke az akkori budapesti polgármester; Kamermayer Károly volt, Szegedről pedig Király Pál, Dobos Ferenc, Popper Ármin és Mandl Ferenc voltak a tagjai.

A bizottmány a szeptemberi ülésén számolt be addigi működéséről és sürgős intézkedéseiről, amellyel a bajbajutott Szeged segítségére siettek. A jelentés megdöbbentő részleteket tár fel a hullámsírban vergődő Szegedről:

— A polgármester ur már a katasztrófa küszöbén — így kezdődik a megrázó hangú jelentés — a legéberebb figyelemmel kísérte a végzet által utolsó áldozatul kérlelhetetlenül kiszemelt város s a pusztító elemmel két héten át kétségbeesett élet-haláltusát vívott polgárságnak helyzetét és gondoskodott, hogy az élet és vagyon biztonságára és megmentésére szolgáló eszközök jó eleve kéznél legyenek.

Az intézkedés folytán 80 csónak és 920 faklya már akkor Szegeden volt, a fővárosban pedig az állóvíz s Valero-laktanya helyiségeinek nagyrésze, egyelőre 1200 menekült befogadására készen állt.

A fővárosunk közgyűlése első segélyképpen 15.000 forintot Szeged városra részére megszavazott.

„Az árvíz — mondja tovább a jelentés — Szeged városából tabula rását csinált, házai óthatod részének még nyoma is elenyészett, 70.000 emberből 50.000 maradt fedél nélkül, minden nélkül, csak a pusztá életét mentve meg s így a legszükségesebbeket is, mint hajlékot, élelmet, öltönyt, keresetmódot kérni kénytelenítve azon városokban és helyiségekben, melyekben menedéket kerestek.

— Magába a fővárosba csak, hivatalos feljegyzéseink szerint 4 ezernél több egyén menekült. Azonban nemcsak a fővárosba menekültekről kellett gondoskodni, hanem kiválólág a szerencsétlenség színhelyén kellett tevékenykednünk. Mentő egyénekre, csónakokra, faklyákra és egyéb eszközökre ekkor még nagy szükség volt. Szeged szárazon maradt kevés pontján pedig, a környéken, vasúti töltéseken és többnyire szabad ég alatt 30.000 ember éhezett és fázott, várva a segédelmet, melyet az ottani hatóság — a szükséges életfontartási eszközöknek teljes hiányában s a szörnyű zavar folytán minden kísérő közertől elhagyatva — nyújtani nem volt képes.

Ezután a bizottmány felsorolja jelentésében, hogy mit küldtek Szegedre. A felsorolás szerint Szegedre küldtek:

108 csónakot, 1920 faklyát, 70310 darab kenyéret, 500 kilogram húst, 5558 kilogram szalonnát, 2207 kilogram tarhonyát, 6806 kilogram burgonyát, 200 kilogram rizst, 200 kilogram hagymát, 800 kilogram sót, 200 kilogram turót, 72 kilogram káposztát, 460 kilogram babot, 52 kilogram kukoricát, 3110 liter bort, 4631 liter pálinkát és 4525 darab ruhaneműt.

Küldtek továbbá 70 önkénytelen tűzoltót, két konyhaszerelést, 8 lövegű és 8 kézierejű szivattyút.

Most következik a pénzbeli elszámolása. A bevétel 111.124 forint és 38 krajcár volt. Ebből 21.000 forintot a közgyűlés szavazott meg, két részletben. 90.000 forint pedig magánadakozásból folyt be Budapesten. Ferenc József ezüstmégyezője alkalmából intézett felhívást a főváros a lakossághoz és közel ötvenezer forint gyűlt össze a szegedi vízkárosultak javára. Az összegből tízezer forintot küldtek le Szegedre, mentőeszközökre 3550, kenyérre 9000, munkabérekre 1055 forintot adtak ki. Budapesten az odamenekült szegediek számára 6480 ruhadarabot vettek, 1500 személyt láttak el többhónapon át, 18 iparos részére szerzőségeket vettek, 40 tanuló részére pedig iskolakönyveket szereztek be. Megemlíti a jelentés, hogy a szegedi menekültek közül a fővárosban 14-en haltak el.

Az árvíz alkalmából hathatós mértékben nyilvánult meg a külföld részvétele is. A nagykörűt szakaszait Szeged halálából nevezte el azokról a városokról, amelyek siettek a bajbajutott Szeged segítségére. Bécsi-, Berlini-, Londoni-, Brüsszeli-, Párisi- és Római-körút az árvíz emlékére kaptak

a nevet. Páris is jelentős adománnyal sietett Szeged támogatására. A párisi nagyoperában Szeged árvizkárosultjainak felsegítésére hangversenyt rendeznek és a bevételt, több ezer forintot, küldi el Páris városa a bajbajutott magyar város lakosságának. Dr. Gottiwald László orvos őrizi ma is édesatyja hagyatékában a párisi operának ebből az alkalomból kibocsátott szép kiállítású, illusztrált műsorát, amely egészen könyvszerű és diszes. A műsor egyik rajzán a párisi Opera épülete látszik, amint az estélyruhás hölgyek és urak tolonganak a bejáratához, a kép aljában pedig a vízzel elborított Szeged látszik, az alsóvárosi templom sziluettjével, a parton kétségbeesett emberek tömegével.

Éppen azokban a napokban Párisban vendégszerepelt Berkes Kálmán magyar cigányzenész

kilenc tagú bandája, közöttük volt a szegedi Pózsár Sándor is, hát nagyon természetes, hogy a derék magyar cigányok hangversenyt rendeztek a hullámsírba került Szeged javára. Ennek a hangversenynek is itt van a diszes programja: „Concert Tsigane”. Az egyik édes-bus dalt, harmincszor egymásután meg kellett ismételni. Ennek a dalnak ez a címe: „Csak egy kis lány van a világban”, vagy ahogy Párisban énekeltek akkor: „Il n'y a qu'une fille sur la terre”. A „Csak egy kis lány” kerekén 800 forintot hozott 62 évvel ezelőtti Párisból a hajléktalanná vált szegediek számára...

A 62-ik évfordulón, szerdán délelőtt a fogadalmi templomban árvíz misét mond dr. Halász Pál belvárosi plébános. Az emlékműsén megjelenik a város hatósága és képviselői magukat az összes hivatalok és intézmények.

◆ SORSJEGYEK ◆

az osztálysorsjáték I. huzására már kaphatók a

PETŐ BANKHÁZ-BAN

407

HIREK

Az idő A Meteorológiai Intézet jelentése este 10 órakor. Időjárás: Élénk szél, sok helyen még eső, a hegyeken részben havas-
eső és havazás. Erdélyben még valószínűleg enyhe marad az idő, az ország többi részén a hőmérséklet esökök.

Az új kenyér premierje

Hétfőn reggel jelent meg Szegeden az új kenyér, amely a vonatkozó kormányrendelet értelmében 20 százalékos kukoricalisztet tartalmaz. Kora reggel próbasütést alkalmazzak a szegedi pékek s a próbasütés eredményének alapján kezdték meg a kukoricás kenyér sütését a rendes egykilós és kétkilós mennyiségben, hosszúkás és keszű alakban. A próbasütés alapján megállapították, hogy az egységes lisztnek és 20 százalékos kukoricalisztnek keveréke izletes kenyeret ad. Az új kenyér kissé sűrűsödött, valamivel sötétebb, mint az eddigi kenyéré. A kukoricakenyér premiérjéről egyik pékiparos a következőket mondotta:

— Nagyon jól sikerült a kukoricás kenyér premierje. Az új rendelkezések folytán előállított új kenyér tekintetében ugyanazt az elvet tartjuk szem előtt továbbra is, mint eddig: a fogyasztóközösséget a lehető legjobb kenyérrel kívánjuk ellátni. A kukoricakenyér természetesen nehezebb, mint az egységes lisztből, vagy a buzálisztból készült kenyér s így az egykilós új kenyér valamivel kisebb terjedelmű, mint az eddigi. A készítése úgy történik, hogy a sütést megelőző este leforrasszuk a felhasználandó kukoricalisztet, melegebb kemencére és több időre van szükség a sütéshez. Ez természetesen egy kis munkatöbbletet jelent a pékek számára. Ezt azonban vállaljuk, mert mindenképpen jól kisült, a körülményekhez képest a legizletesebb kenyérrel akarjuk ellátni Szeged fogyasztóközösségét.

—oOo—

— Tovább tart az apadás a Tiszán. Az esős idő ellenére a Tiszán tovább tart a lassú apadás. A rendőrség szegedi révkapitányának jelentése szerint a víz magassága hétfőn 760 centiméter volt.

— Küldöttiségek a városházán. Hétfőn délelőtt Tarján és a Börtönörtelep lakosainak a küldöttisége jelent meg a városházán dr. Pálffy József polgármester előtt. A küldöttség tagjai előadták, hogy a kétnapos eső rendkívül megszaporította a telepek utcáin a vizet, emiatt házaik újhol veszélyeztetve vannak. A polgármester intézkedett, hogy a mérnökség tegye meg a szükséges lépéseket. A polgármester fogadta még hétfőn délelőtt a domaszékiek küldöttségét is. Ez a küldöttség azt kérte, hogy a polgármester hasson oda, hogy a tanyai lakosság peiróleumfejlesztését felelőssé. A polgármester megígérte közbenjárását.

— A Turul-Szövetség rendez meg Szegeden az idén is a március 15-i ünnepséget. A Társadalmi Egyesületek Szövetségének felkérésére a március 15-i ünnepet az idén is a Turul-Szövetség szegedi kerületének vezérsege rendezi meg a Klauzál-terti Kossuth-szobor előtt. Az ünnepség részletes programját a Turul a napokban közzé teszi. Az ünnepséggel kapcsolatban dr. Pálffy József polgármester felhívással fordul a város társadalmához s kéri a város lakosságát, hogy az ünnepségen minél nagyobb számban jelenjen meg. Egyben felhívja a háztulajdonosokat, hogy március 15-én, a szabadság ünnepnapján a házaikat lobogózzák fel.

— Időjárás-kutató, vagy — légész. A magyarosító mozgalom eljutott a meteorológia tudományához is. Különböző oldalról érkeztek indítványok a Meteorológiai Intézethez az egyes szakbárdó kifejezések magyarosítása érdekében. Elsősorban az intézet nevét szeretnék magyarhangzásúra változtatni. Javasolták az „Időjárás-kutató Intézet”, mások „Légkör-tani Intézet” elnevezés meghonosítását. Különbösen az előbbi elnevezésnek van sok híve. Hasonlóképpen magyar kifejezést alkalmaznának a meteorológusokra is, akiket a jövőben „időjárás-kutatóknak” neveznék. Egyesek a rövid, de kevésbé megfelelő „légész” szót ajánlják a meteorológusok foglalkozásának megjelölésére.

— Tiszteletosa ruháját Dugásznál, Károlyi-n. 3.